

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Prológ.

1918. június 30-án.

Véráztatta csatamezők útját immár négy éve járja a honvéd.

Fürdött napsugárban, csókolgatta enyhe szellő, nyájas hold szelid fénye játszott álmodó arcán; — hazaröppent édes álmából fejrázta a borzalmas való; ezer elszabadult ördög szilaj tánca, a maga szörnyűségében fenséges kórus: ágyuk bőmbőlése, összecsapó szuronyok éles, fájó, bántó pendülése, vad, rekedt csataordítás. Szárnyaira kapta az orkán, vitte örült iramával s letette megtépve, fáradtan, rongyosan...

Mennyi színes öröm, gyász és fájdalom, — mennyi diadalmas büszke ujjongás, keserű könny, szenvedés — együtt...

Ennyi hatalmas, változó, ellentétes érzés tomboló hullámvérést négy éve viseli megadással, nemesen eligondolt megalkuvással az oly csodálatos alkotás, megértő, szent szeretettel beara-nyozott emberi szív...

A szeretet törvényeit követő lélek már sok izben bizonyosságát adta Istentől származó voltának.

De amily nagy a szeretet elképzelés eje, amily végtelen tere nyílik a nagy mindenségben, — annyi helyen, oly sok esetben kell segítségül sietnie lépten-nyomon, — különösen napjainkban.

A nagy küzdelem élő mártírjai az özvegyek és árvák... Mindig nő azok száma, akiknek könnyeit le kell törölnünk, akiknek csak a gyász és fájdalom-könnyűit szabad elsimniok, de nem szabad engednünk, hogy az elhagyatottság, a megelégedés és hálátlanság fölött érzett keserű könnyek égessék, amugy is megpróbált vérző sziveiket.

A honvédnaponak a jótékonyság jöleső és magas eszméje újra alkalmat adott a szeretet melegségével sok-sok megfagyott könnyet felolvasztani, sok nyomorúságot enyhíteni.

De önmagunk lelkének erősítéséhez és felüdítéséhez is szükséges, hogy minden erőnkkel küzdjünk a tompultság és elfásultság ellen, hogy ne csak a gyász és bánat, a szomorú sötét gondolatok nyomják rá bélyegüket lelkünkre és életünkre.

Ezt a célt akarjuk szolgálni a honvéd napokon akkor, amikor a komolyságot a vidámsággal együtt a jótékony szívek szolgálatába állítjuk.

Mily szép elgondolás, megható ellentét, hogy az itt elcsuhadó jövedvő mosoly és csendülő kacagás, közvetve ugyancsak mosolyt csal és varázsol egy bánatos, fáradt arcra...

Akkor lesz öröm itt e hazában, akkor lesz majdan nyugodt pihenésünk, ha köteles hálánkat és kegyeletünket azokról fogják érezni, akik most mindent elvesztettek.

Ha majd ismét megindul a csendes békés élet, amikor a legjobban sújtottak a szeretet melegítő istápolva újult életkedvvel, gond nélkül,

vállvetve munkálkodhatnak a kevésbé szerencsétlenekkel, akiket megkímélt a nagy világegés.

És jönni fog, mert jönnie kell újra a kor-szaknak, mikor ismét kedves és szent lesz minden, a családi élet, a munka, az öntudattal átitatott becsület, — amikor nem a gyűlölet, nem a vérontás lesz internacionális, hanem a megértő szeretet...

A magyarok Istene velünk volt a megpróbáltatások súlyos napjaiban, velünk lesz az elkövetkezendő boldog, várva-várt, gyönyörűnek remélt béke idején is...

Beöthy Dezső, százados.

Színházi előadás. A Péter-Pálkor Veszprém-ben tartott honvédnapok egyik érdekes mozzanatát képezte a múlt hó 30-án a városi színházban tartott előadás, melyen városunk több műkedvelője a katonasággal karöltve szerzett nemes élvezetet a színházat zsufoltságig megtöltő közönségnek. A gazdag műsort a pozsonyi honvédkerület fuvózenekarájának nagy precizitással, finom összhanggal előadott nyitánya vezette be. *Nadas* Sándor hadnagy *Beöthy* Dezső századosnak lapunkban is közzétett lendületes prólogját szavalta szép értelmezzel. *Köszeghy* Vilma alkalmi dalokat énekelt. Kellemes hangja bájos, közvetlen előadásában a közönség tetszését megnyerte, amiről az élénk tetszésnyilvánítás tanuskodott. Szeretjük hinni, hogy szép hangjában máskor is lesz alkalmunk gyönyörködni. *Békffy* Panni először egyedül, majd *Major* István főhadnaggal táncgyűgyességüket mutatták be. A jelenlevők szokatlan érdeklődése, mellyel a táncokat kísérték, az általános taps, mellyel táncukat honorálták, volt az elismerés a művészes fellépésért, mely még előkelő fővárosi színpadokon is megállotta volna helyét. *Havas* Rózi Hubaynak „Madárdal a cremonai hegedűsből” c. művéből énekelt egy részletet a szakképzett énekesnő jártaságával és virtuozitásával. A szünet után *Szebenyi* Gusztáv helybeli honvédszázadosnak tollából származott tábori jelenetet adtak elő a szerző, *Nadas* hadnagy és *Major* főhadnagy egy honv. önkéntes osztág bevonásával. A darabon megérzett a szerzőnek közvetlen sok tapasztalása a harctéri élményekről, melynek hatását a szereplők ügyes interpretálása csak emelte. A darab cselekménye közé kedves, majd megható előképek szövődtek a harctéri helyzet elevenebb visszatükröztesére. Az előképekben a következőket láttuk: *Mecseri* Margit, *Riesner* Mici, *Teréz* és *Bözi*, *Fehér* Jolly, *Baba*, *Benacsek* Beila, *Tóth* Bözsike, *Halmi* Klárka, *Angeli* Katóka, *Csomasz* Lici, *Kletzár* Idus és *Sárka*, *Répássy* Mariska, *Riesner* Anci, *Iffitsits* Annus, *Tóth* Ilus. *Csomasz* Katóban a színházi közönség régi kedves ismerőseivel találkozott, aki szép szavai-ásával ismételtlen bebizonyította, hogy érdemes arra az elismerésre, mely minden fellépését kíséri. A honvédenek indulója zárta be a kellemes estét. A műsor egyes számai között *Heller* M. hadnagy konferált ötletes, szellemes formában. Talpraesett, humoros megjegyzései nem egyszer általános derűre hangolták a színházat. Kérjük a konferáló tiszt urat, hogy készségével vidámsága fel közönségünket máskor is.

Közművelődés és a tanítóegyesületek.

Felolvasás a Veszprémmegyei Ált. Tanítóegyesület közgyűlésén.

Ha vihar tombol a szálas erdő felett, nemcsak a diszt: koronás pompáját tépi, nemcsak a sudárdereku szállfákat hajtogatja, tördeli, hanem megzavarja a rejtett bokorvilág csendjét is.

A világ legszebb erdeje az emberiség. Szállfái az öntudatos lelket s felemeltet hordozó egyenes emberderekak. Reája boruló koronás dísz a kultúra s rejtett, békés, csendes helyei az iskolák.

E világerdő, ez embererdő fölött is vihar tombol. Országok, világrészek hatalmi, gazdasági érdekeiből áramlanak a gyilkos dühhél támadó ellentétek. Ez a vihar is hasogatja, pusztítja az ember-szálfákat, tépi, rongálja az emberiség kultúrájának szépséges értékeit s feldulja a nemzet fészek-világának csendjét: az iskolát.

E világzavar eszmei mása az ős kaoszoknak, melyből világrendszerek alakultak. E sok értéket pusztító világegés népek sorsát forrasztja, a társadalomnak új s higyjük, hogy boldogabb rendjét formálja, az egyéni, erkölcsi és szellemi értékelésben talán új és igazságosabb felfogásokat erősít. A békéről álmadozó és forrongó idők méhéből új világ születését várjuk, új globust, melynek az emberiség boldogításának rendületlen, öröktüzl akarata lesz a világitó, melengető napja.

Ma még messzire esünk ettől az álomvilágtól. Ma még láz gyullasztja az idegeket, kétségek, gondok feszítik az elméket, vágyak mellett keservek, bánatok sorvasztják a szívet, ma még a nemzeti, a társadalmi, sőt a családi életnek is minden hasznos együttátója a háborús vihar sodrában van.

Ma még mindenünk fáj. Anyagi életkérdések zavarják a lelki életrendet. Ma még hiányzik az a termékeny lelkiállapot, mely a magasba szállásra, jövőt kereső eszmélésre hangol s amely a szellemi impressziókat szívárványoztató prizmán eresztí át, hogy színes színpokázással hevitsenek, gondolatokat, eredményeket termeljenek...

És mégis, bár paradoxon gyanánt hangzik, amit mondok, mégis ugy látom, hogy vannak egyének, akik ma is, e vérzivatar hullámai, az anyagi szertefosztás csapásai közül is a jövő horizontján már új korszak, új eszmék villámlását szemlélik. Nemcsak szemlélik, hanem keresve-keresik, vagy talán csak eszménykereső lelki szemekkel odaképzelik, mert meggyőződésük, hogy az anyagi és szellemi értékek romjaiból új világnak kell születnie.

Az égaj már rózsaszínbén pirkad. Nem a fecsenő vér pirostija, nem is a tűz, mely napjainkban politikai s világnézeti ellentétek indulataitól szítva kilobban a lelkekből, — hanem a remény hajnalpirossága, mely már meggyőződésé, a valóság hitévé erősödött attól a tudattól, hogy hazafias vér- és erőáldozatunkat csak szebb s boldogabb magyar jövőndő jutalmazhatja.

Amde, ha azó eshet új korszakról, új társadalmi elhelyezkedésről, új Magyarországról, mind ennek alapozásánál, erősítésénél a kultúra pillérmunkáira, az érteimi s erkölcsi képzés alapvető intézményeire: tanítókra s iskolákra is szükség leszen.

Korszak sohasem születik szellemi s érzelmi hatások nélkül s mindebben része van az iskolai munkának is. Ha pedig a korszak eszmeáramlásai nemzeti, vagy emberi értékek szempontjából általmasak, ismét csak az iskolai munka révén erősödik a szellemi és erkölcsi ellenhatás.

A háborúból születendő új korszak, az újra életműködésbe hozott kulturának, népművelődésnek, társadalmi nevelésnek is első szükséglete lesz a jó iskola s a tanítók buzgó, lelkiismeretes munkája. S bár a mai idő — hiszen közmondás szerint: fegyverzajban hallgatnak a Muzsák — intenzív kulturmunkára nem alkalmas; bár a tanítók is, családjaik is a háborus zivatarnak megtépettei, mégis a magyar tanítósnak lelke szinte ösztönös, állandó, mondhatnók szerves, tehát természetes összhangban maradt a magyar közművelődéssel.

A magyar tanítósnak köréből azok is, akik a frontot járták s járják, azok is, akik a háborus terheket itthon hordozták, a tudásra éhes szellem mohóságával kutatják, mi lesz a jövőendő korszak közművelődési törekvéseinek vezére? Mely eszmék jelölik, melyek célhoz futó útjait a megszábot, zászlóra írt irányt mutató vezérelnek? Kutatja, hogy a mai korszak vezető társadalmi s kulturpolitikai kérdései közül melyek illeszkednek a magyar nép megszentelt, történelmi, faji, népköltési, nemzetállamtradícióhoz, kipróbált eszméihez s elveihöz, hogy a mult, jelen és jövő harmonikus, összeillő ideáljainak szervesítése által egy új ezredre alapozott erős magyar nemzeti állam alakuljon.

S amikor a magyar tanítósnak a magyar közművelődés mezőin szemlélődik, látó szemmel látja, hogy a kultura tulajdonképpen szellemi geografia: össze van forrva, a földdel, a vidékkel, a népfajjal, a nép hagyományaival, erkölcsével. Látja, hogy a magyar közművelődés gyönyörű rónak, amelyen gazdag vetésben reng a magyar buza, illatozik, szinesedik, a magyar mezők démütájá és buza- virága, de amelyen szigetenként, vidékenként nem magyartáju, a szinek és illat összhangját megrontó idegen virág is nyílik.

Ez az észrevezetés, ez a szomorú valóság, rója a magyar tanítósnak a feladatot, hogy amikor a közművelődés munkájában apostolkodik, azt is figyelje, hogy vajon az ő vidéke, az ő vármegyéje azonos része-e a tiszta, fajmagyarság érdekeihez kapcsolódó kulturának, avagy talán az ő szűkebb hazájában is található fajra, nyelvre s talán érzésre idegen szigetek? Vagyis a magyar tanítósnak szemszögében főkörképe kell legyen a teljes magyar közművelődésnek, közvetlen működésében azonban éppen a helyi követelő tényezők okozta saját viszonyok folytán a maga községére: helyére, vidékére, vármegyéjére kell első sorban figyelemmel lennie. S mert a kulturai szintjé még egy vármegye területén is lehet több része szigetelt, amely körülmény azután a tanítósnak kulturai munkáját is megosztja, változtatja egyenlti, azért az egységes cél érdekében, hogy t. i. a nyelvészettekkel megosztott vármegye magyarrá leendő kultúrája is a nagy, az egységes nemzeti közművelődésbe legyen beolvasható: a tanítóknak erre az egységes munkára egyesülniök, az irányelvek megállapítása, a siker, vagy a hibák és akadályok megismerése végett tömörülniök kell.

Ez a tömörülés állítja előtérbe a tanítóegyesületek hatását, befolyását a közművelődésre. Ez a nagy cél teszi a tanítóegyesületeknek, különösen pedig a vármegyei tanítóegyesületeknek főfeladatukká, hogy a vármegye közművelődésének intézésébe, irányításába szerves kapcsolódással befolyjanak.

Hogy a „Veszprém vármegyei Ált. Tanítóegyesület” ezt a közreműködő munkát részleteiben miképpen valósítja meg, arról ne tárgyaljunk. Ez a részlet-munka gondtalanabb, nyugodtabb lelkiállapotot igényel, mint aminő manapság a magyar tanítósnak körében csüggesztő hatással uralkodik.

A. t. Elnökségnek, amikor ezt a kérdést vitába vonta s csekélységemnek, amikor e kérdést tárgyalására vállalkoztam, nem a részletes belemélyedés volt célunk. Inkább csak az általános, a keretet meghatározó elveket akartuk megjelölni, vagy talán még helyesebben azt a fényes jelenéget kívántuk megöröszíteni, hogy Veszprém vármegye tanítósnak, amikor a hazának s önnön magának anyagi érdekeiről folytat tárgyalást (a tárgysorozatban szerepelt ugyanis a VIII. hadikölcsön s a tanítók anyagi ügye is), ugyanakkor fájó lelki sebeinek elfödésével, sok panaszra nyíló ajakának összeszorításával is előre néz a haza kulturái jövődjébe, szemlélődik s habár vázlatosan is, tervet készít, hogy háború multával hogyan irányítsa működését közvetve a haza, közvetlen a vármegye közművelődésének fejlesztésére.

Ezt a keretet, jövőbeli tervünknek vázlatát a következő megállapodások alkotják.

Már jó néhány esztendeje, hogy lelkes férfiak vármegyénkben veszprémi központtal közművelődési egyesületek alkottak. Az egyesületek szerény volt az anyagi ereje, de annál lelkesebb volt a vezetők buzgalma. Tagokat gyűjtöttek, tagsági díj fejében napiár kiadványt küldtek s a magyarosítás végett idegenajku községekbe magyar imakönyvetek.

A vezetők ezt az egyesületet reformálni szándékoznak. A reformelvek között első helyen áll az a törekvés, hogy a vármegyei közművelődési egyesületet beisöleg hozzákapszólják mindazokhoz az intézményekhez, amelyek saját hatáskörükben hivatászerűen is a közművelődést munkálják. E szerint a vármegyei közim. egyesület a vármegyei tanítóegyesülettel is kapcsolatot kíván létesíteni.

E kapcsolattal a vármegye tanítósnak az ő egyesülete, helyesebben az egyesület majdani kiküldöttjei által közvetlen összeköttetésbe jut a közművelődési egyesület intéző szerveivel. Részt vehet a vármegyei kultura irányításában, vezetésében, különösen a magyarosítás helyes alapon vezetendő munkájában. Kifejezett kérésével s szerzett összeköttetéssel támogathatja a közim. egyesületnek arra törekvő mozgalmát, hogy a vármegye a kulturális rendeltetésű alapok kamataival a közművelődési egyesület anyagi céljait támogassa. Nagyobb anyagi erővel nemcsak magyar könyvek, hanem magyar könyvtárak juthatnak a magyarosítás alá vont s később a szin magyar községekbe is s az egyesület azokat a tanítókat, akik a magyarosításban vagy egyéb kulturmunkában kiváló érdemeket gyűjtöttek, nem borraaválós adományban, hanem hivatásukhoz s a szerzett érdemhez méltó jutalomban tudja részeltetni.

Hogy a vármegye tanítósnak ezt a befolyást közreműködésével érvényesíthesse, méltóztatssék az előterjesztendő javaslatot elfogadni s végrehajtásával az elnökséget, illetve a választmányt megbizni.

Javaslat:

Mondja ki a Veszprémvármegyei Ált. Tanítóegyesület közgyűlése, hogy:

1. A Veszprémvármegyei Közművelődési Egyesület reformtörekvései közül helyesléssel teszi magáévá azt az elvet, hogy a közművelődési egyesület a vármegye minden kulturális intézményével, hasonlóképpen a Veszprémvármegyei Ált. Tanítóegyesülettel is szerves kapcsolatot óhajt létesíteni.

2. Az összeköttetés megvalósítása érdekében a tanítóegyesület a maga kebelében közművelődési szakosztályt alkot. A szakosztály tagjai olyképp választandók, hogy a vármegye két városa kettős, minden járása hármas képviselést nyerjen. A szakosztály elnökét, alelnökét és jegyzőjét saját maga választja s gyűléseint rendszerint a tanítóegyesületi közgyűlések helyén es idejében tartja.

3. A közgyűlés megbizza az elnökséget, hogy a közművelődési szakosztály elnökét s alelnökét — ha egyébként nem volna választmányi tagok — a tanítóegyesület választmányi gyűléseire is meghívja. A közművelődési egyesület reformjánál pedig az alapszabályok olyan módosítását kéri, hogy a tanítóegyesület közművelődési szakosztályának elnöksége a közvetlen kapcsolat megvalósítása céljából a közművelődési egyesület választmányának is tagja legyen.

4. A közgyűlés meghatalmazza a választmányt, hogy az alkotandó közművelődési szakosztályba felsőbb iskolák tanárai közül is meghívhatson kiválasztottakat. Ha a választottak a meghívást elfogadják, a szakosztálynak rendes tagjai lesznek s mandátumuk addig tart, amennyi időre a közművelődési szakosztály tagjait választották.

5. Meghagyja a közgyűlés, hogy a közművelődési szakosztály működése eredményéről a tanítóegyesületi közgyűlésnek évenként jelentést tegyen. Ha a jelentés bizonyos kérdéseket közgyűlési határozattal kíván elintézni, ezek a pontok a közgyűlési tárgysorozatába — természetük miatt szerint — akár önálló tételül, akár indítványul felveendőek.

6. A közgyűlés e pontozatok végrehajtásával az elnökséget és a választmányt bizza meg.
(Veszprém.) Gubicza Lajos.

HIVATALOS RÉSZ.

Invenstitura. Zágor Pál f. évi június hó 28-án a monostorapáti plébániára törvény szerűen invenstiatott.

A Kath. Tanítónők Orsz. Egyesületének közgyűlése Veszprémben.

A július másodikik Mária-ünnepezt Sárlos Boldogasszonynak nevezte el a régi magyar nép. Szent történelmi tartalma és vonatkozása tudvalevőleg a Boldogságos Szűznek látogatása szent Erzsébet asszonynál. Mind a név, mind a jelentés nagyon taláiban alkalmazható arra a lélekemelő ünnepre, mely az ősi Veszprém falai között lejajlott.

A szellemi élet munkásai, a lelki aratók és marokszedők gyűltek itt össze, hogy midőn szerte az országban megpendül a kasza és fölcsendül a mindennapi kenyér szolozsmája: ugyanakkor ők is kepebe rakják egyesületi életük egy évi munkájának gyümölcsseit.

S hogy a Boldogasszony példájára Krisztussal a szívükben jöhhessenek ez ünnepre: a katolikus tanítónők, előbb szent. gyakorlatokat végeztek és pedig fészben Budapestben, részben az angolkiasszonnyok helybeli vendéglátó intézetében, hol dr. Ernszt Sándor prelátnak, orsz. képviselő volt a vezetőjük.

Dr. Rott Nándor megyéspüspök azzal is kimutatta fermékeny érdeklődését az egyesület iránt, hogy július másodikának reggelén ő mondta a szent. gyakorlatokat záró szent. misét, mely alatt szent. beszédet intézett az egybegyűltekhez és megáldoztatta őket.

Exortációjában a főpásztor az oltáriszentégeről beszélt, melyben a legfőbb tanítómasternek szive állandóan köztünk él és lüktet, hogy ne csak példája, hanem ereje is legyen azoknak, kik őt követik.

Az istentiszteletről szólván, megemlítendőnek tartjuk a meghatóan szép egyházi éneket is, melyet Szanyi István énektanár vezetésével intézeti, erkő produkáltak.

Pontban tíz órakor kezdődött a közgyűlés a diszteremben. Az előnki emelvényen a püspök, jobbán az egyesület elnöke, gróf Károlyi Gyuláné és balján alelnöke, Czeczner Irma és titkára, Prágay Mária foglaltak helyet. A közönség soraiban ott láttuk az egyházmegyei s királyi tanfelügyelőséget, Kránitz Kálmán felsz. püspököt, Lányi Sándor dr. kir. ügyész, Jankovics-Bésán Endréné grófnét s városunk tanszemélyzetének és intelligens közönségének örvendetesen nagyszámu képviselőit.

Dr. Rott Nándor püspök előnki menyitójában markáns és találó szavakkal kapcsolta bele az iskola nagyfontosságú munkáját azokba a nagy föladatakba, amelyek a legközelebbi jövőben reánk várnak. Azt a régi igazságot, hogy akie az iskola, azé a jövő, még, sohasem éreztük oly aktuálisnak, mint most egy új jövőnek küszöbén, melynek perspektívái egyelőre még ismeretlenek. Csak azt látjuk, hogy azok a tényezők, amelyek a jövő kialakulásában tevékeny részt óhajtának venni, szinte elemi erővel vetik magukat az iskolára, sőt többrendbeli népjólóti és közegészségügyi intézmények segítségével — pl. nyaralótelepek — az iskolán kívül is a kezükben kívánják tartani a gyermeket.

Ennek láttára a hitvallásos iskola sem maradhat tétlen. Üdvözi a megjelenteket, mint megbizható s egyik-másik tekintetben mindenkinél alkalmasabb munkásait annak a nagy munkának, melyet a hitvallásos iskola hivatva van végezni. Prágay Mária titkár jelentése után Czeczner Irma alelnök az egyesület célját fejtegette és nagy gyakorlati érzéssel mutatott rá azokra és utakra és módokra, amelyeknek segítségével az egyesület nemcsak számbelileg gyarapodhatik, de tekintélyének belső súlyát is az iskolában és azon kívül, a kartársak és a hatóságok irányában is növelheti.

Két pedagógiai előadást is hallottunk. Szerencsés véletlen volt-e, vagy bölcs beosztás, nem tudjuk, de nekünk nagyon imponált és sikeresnek látszott, hogy míg az egyik előadás az elméleti nevelés tan legmagasabb régióiban vezette a hallgatókat, addig a másik a praxis mezejéről fűzött egybe olyan virágokat, melyeknek szépségét szinte meg sem láttuk és bámultunk, mikor nekünk megmutatták őket.

Polgár Margit polgári iskolai tanítónő a jelenkor egyik legnagyobb pedagógusának, Willmann Ottónak pedagógiai elveit fejlesztette. Az ő érdeme, hogy a didaktika igazi tudományos színvonalra emelkedett. Ő volt az, aki a tanítás tanának módszerét megállapította: álljon a történelmi szempont szemmel tartásával a multak alapjára, számoljon a szociális elv alkalmazásával, a jövővel és ne hanyagolja el soha saját legfontosabb segéd tudományait: a logikát.

M. Zemplényi Irén előadásában az egész gyűlést az ő igazi ősi fókuszára, Krisztus Urunkra vezette vissza. Megmutatta, hogy Krisztus mily modern pedagógus. Hitünk két sarkalatos tanának, az oltárszentségről szóló dogmatikai s a felebaráti szeretetről szóló erkölcsiani tételeinek, nevezetesen szt. János evangéliuma 6. fejezetének és az irtalmas szamaritánusról szóló példabeszédnek kapcsán megmutatta, hogy még a Herbart-féle Formalstufen-tétel is mind a hat részében megtalálható az isteni mester módszerében, melynek értéke tehát örök és elvitázhatatlan.

Ozv. Károlyi Gyuláné elnök élt a végszóval. Nagyon új, nagyon megkapó gondolatot pendített meg. Csak úgy, mint mikor egy mester, egy vérbéli mester ül a zongorához és néhány akkordot üt rajta: már a kevésen is megismerjük a művészi erő és készség. Az elnök rámutatott arra, hogy igazi idealizmus nem igen képzelhető el ugyan ott, ahol minden erőt abszorbeál a létért való küzdelem, de ott sem, ahol egyáltalán nem kell küzdeni a létért. Ez nagyon igaz. Nem szeretné, ha az egyesület még általánosabban: az egész magyar tanítósg csak anyagi ambíciókat ismerne, csak hadd keljen küzdenie, mert a küzdes élet, a küzdes haladás.

A püspök köszönő szavai és a Himnusz elénekése után a közgyűlés végetért.

A közgyűlés délutánján az egyesület tagjai Kránitz püspök ur kalauzálásával megtekintették a várhegyet és a székesegyházat. Onnan a püspöki udvarba vonultak, hol Prágay Mária titkár köszöntötte meg a püspök meleg szeretetét, melynek emlékét csak úgy viszik el innen az ország minden részébe, ahogy egykoron a Dunántulról áradt a kereszténység az egész országra.

A magas házigazda páratlan szeretetreméltósága uzsonnával is kedveskedett a megjelenteknek, kik bizonyára a legszebb benyomásokkal egészítik ki azt a lelki hasznot, melyet a szentgyakorlatoknak, meg a közgyűlésnek köszönhetnek.

Dr. Magyarász Ferenc.

Katonai sportünnepély.

Mult szombaton vagy háromezer néző jelenlétében folyt le a tart. tisztiiskolának és legénységnek a honvédnappal kapcsolatos sportünnepélye, ámbár a borult idő sokakat elriasztott a megjelenéstől. Már a kora délutáni órákban valóságos népvándorlás indult meg a pótzászlóalj gránátdobó- és tornateré felé, a márkói utra.

Az ünnepélyt a tart. tisztiiskola felvonulása vezette be, melyet az önkéntesek szabadgyakorlati, csukló- és fegyverforgató gyakorlatai követték. Az önkéntesek precíz, katonás tartással és fegyelmelzettel végrehajtott gyakorlatai nemcsak a laikusokat, hanem a katonanézőket is valóságilag elragadták.

Ezek után rendezték az egyéni versenyeket. Volt 100 méteres síkfutás, 4 × 100 méteres stafétafutás, harcserző akadályfutás teljes felszereléssel, kézigrántdobás ugyancsak egyéni versenyben, gyakortó kézigrántdobással, szertornagyakorlat több csoportban.

A tréfas számok: tornajátékok, a pótzlaj legénységétől válogatott zsáktutók és lepényevők nagy derűtséget kellettek a nézőközönségben.

Az egyéni versenyek is bizonyították, hogy a háború fiataliság a testedés terén is méltó utóda a már évek óta a harcstéren küzdő régi gárdának.

A tart. tisztiiskola 1. és 2. századának válogatottjai footballmérkőzést mutattak be. Szép, lendületes játékok ezen sportág iránt való szeretetüket jólképpen igazolták.

Az ünnepély fénypontja és legérdekesebb száma volt egy rohamjárőr szereplésének bemutatása. A város közönsége igazán hálás lehet a rendezőségnek, hogy ebben a látványosságban, mely a valóság keretei között mozgott, részesítette.

Az inotai tanezred parancsnoksága volt állva egy 9 főből (1 parancsnok 8 honvéd) álló teljes rohamjárórt rendelkezésre bocsájtani. A parancsnok elmagyarázta a rohamjárór rendeltetését, működését, majd felszerelését ismertette. Ezután érdekes feladatot hajtottak végre. A saját állással szemben lévő ellenséges állás dróttakadályát kellett felrobbantani, azután az állásba betörni és azt felgöngyöltetni.

A feladat megoldása páratlan élvezetet szerzett a nézőknek és igazán megérthette mindenki, átérthette a borzalmakat és nehézségeket, melyekben derék honvédeinknek a komoly valóságban már annyi év óta részük van.

A dróttakadály hatalmas detonáció kíséretében darabokban repült a magasba. A még gomolygó füstfelhőben rohant most előre a rohamjárőr, néhány éles kézigránt dobása után berohantak az ellenséges állásba és kezdetét vette a felgöngyöltés kézigrántdobásokkal. A hatalmas robbanások, a sűrű füst, a kicsillanó acélsisakok igazán idegborongató érzést váltottak ki a szemlélőkből, na meg egy-két kőza reppeszárak vijjogó sivi-tása egészen harctéri benyomást keltett.

Ezután a díjak kiosztása következett. A díjakat néhány derék, hazafias kereskedőnk és vendéglősnök adományozta. A díjak kiosztására a rendezőség az ünnepélyen megjelent dr. Rott Nándor megyéspüspök urat kérte fel. A megyéspüspök emelkedett hangon, félelmező szavak és megszívlelendő szavakat intézett az ifjúsághoz s egyben tolmácsolta a város közönségének háláját és köszönetét Weidner-Diesel Ernő ezredesnek és a rendezőségnek, hogy ilyen szép és tanulságos élvezetet szereztek az ünnepély létrehozásával és a látottak bemutatásával. Ismételt hangsúlyozta, hogy a látottak még közelebb hozták a polgárságot a katonasághoz s büszkeség és megnyugvás töltöttei el minden igaz magyar hazafi lelkét, ha látja, hogy a nemes hév, a szorgalom és alapos előkészület még mindig jellemzi, a fiatal, a leendő tisztikart.

Weidner-Diesel ezredes megköszönte a megyéspüspök szép szavait s a pótzászlóalj tisztikara és legénysége háláját tolmácsolta ömlesztősége megjelenéséért, ami által az ünnepély erkölcsi sikeréhez hozzájárulni képes volt. A rendezésért elismerés illeti elsősorban Schlemmer Ödön századost, a tart. tisztiiskola parancsnokát, Szulacsik Lajos századost és a beosztott tisztteket.

H I R E K.

— **Püspökünk távol.** Rott Nándor dr. megyéspüspök csütörtökön Budapestre utazott, ahonnan a hét végén tért vissza székvárosába.

— **A veszprémi Oltáregylet** hat órákor tartja az Angolkisasszonyok intézetének templomában. Az egyesület vezetősége ezúton is kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

— **A piaristák nagykáptalanja.** A magyarországi piarista-rendnek f. évben lesz a nagykáptalanja, amely f. hó 8-án veszi kezdetét. A nagykáptalanban az egyes rendházak kiküldöttei meghallgatják a rend legutolsó hatévi életének történetét, mely után megválasztják a rendi összes vezetőket. A veszprémi ház képviselőiben a rendi nagygyűlésen Laczkó Dezső házfőnökön kívül Litán Gergely és Babos Dezső tanárok vesznek részt, mint a veszprémi rendház választott kiküldöttei.

— **Házlezzredünk köszönete.** Gróf Festetics Pál v. b. t. t. főkamrás dégi nagybirtokos 2000 K-t, gróf Jankovics-Bésán Endre giczathalmi nagybirtokos 2000 K-t, gróf Czirdky György kenyéri nagybirtokos 1000 K-t adományoztak özevgy- és árvaalapk javára az uradalmak cselédségéből, a község és járás lakosaiból sorozott és jelenleg a tábori ezrednél harcoló 31-es honvédek élete biztosítására. Ezen nagylelkű adományokért a m. kir. 31. honvéd pótzászlóalj parancsnokság őszinte köszönetét nyilvánítja.

— **Főispáni titkár.** Ruppert Rezső dr. főispáni titkár lemondásával megüresedett főispáni titkári teendőket ellátásával a belügyminiszter ideiglenesen Kenessey Zoltán dr. vármegyei aljegyzőt bízta meg.

— **Hangverseny.** Az Orsz. Tanítónői Egyesület keddi közgyűlése alkalmából ugyanaz nap estén kitűnően sikerült művészi estély volt az Angolkisasszonyok diásterében. A hangverseny Szanyi Irma zongorajátékával kezdődött. Dohnányi C-dur rapszódiaját játszotta fényes tudással, tüntényes technikával, művészi élmélvesséssel. Kész művésznő, aki családjának is városunknak is büszkesége. Hálás taps jutalmazta játékáért. Nagy tesszéssel hallgatta a közönség Szanyi Ida hegedűjátékát s Lappay Alojzia s Farkas Ida pompás zongoraszámai. Mindhármán emelték az estély művészi értékét. Szépen énekeltek Sebestyén Irén és Tevely Emma. Előbbi Készehy Vilma kísérete zongorán, utóbbi Szanyi Irma kísérete harmoniumon, Szanyi Ida pedig hegedűn. Előadást és kíséretet megérdemelt elismerés jutalmazta. Nagyon

szép volt Az anyaszentegyház című allegorikus színjáték öt képből. Szereplők voltak: Fiksz Ilona, Gácsér Gizella, Huszár Margit, Juraszek Mária, Janovics Matild, Riesz Anna, Szlavicsék Márta és Karolin, Sebestyén Ilona és Végbely Erzsébet. Meleg taps volt kedves játékok őszinte jutalma.

— **Ügyvédi prakszis.** Rainprecht Antal dr. volt főispán lemondásával kapcsolatban Ruppert Rezső dr. főispáni titkár szintén beadta lemondását, melyet a belügyminiszter elfogadott. Ruppert Rezső dr. a volt főispán oldala mellett derék munkát végzett. Nagy munkabírással, még több odaadással, ügyszeretettel látta el teendőit. Most tetterejét magán prakszisban fogja kifejteni, amennyiben ügyvédi irodát nyit.

— **Szerkesztőváltóság.** A Győrben megjelenő Dunántuli Hírlap jul. 1-én szerkesztőt cserélt. Harsányi Lajos, a kitűnő tollú író vette át a lap szerkesztését.

— **A ciszterci rend személyi elhelyezése az 1918/19. isk. évben.** Dr. Békefi Remig apátur ő méltósága most adta ki a ciszterci rend személyi elhelyezését a következő tanévre. Az új dispoziócióból a következő adatokat vesszük ki: A zirczi konventbe kerülnek — az összes tábori lelkeseken kívül — Kostyél Kajtán nagytelevi lelkész házgodnoknak, Gimesi Nándor hitoktatónak, és az újmisések közül Varga Virgil s. számvevőnek, Kühn Szaniszló apáti jegyzőnek és szertartónak. Sebestyén Guidó Zirczen, Horváth Szaléz pedig Innsbruckban készült szigorolataira. Dr. Molz Atanáz nagysztergári lelkész és noviciustanárnak lett, a szentgotthárdi és székesfehérvári házbán nincs változás. Az egri konventbe kerül Párkányi Norbert Pécsről és Tóth Ágoston újmisé, h. tanár és a növendékek prefektusa. A pécsi rendházba kerül Katona Bernardin Egerből, Révész Amadé dr. Zirczről és Schuy Gilbert dr. v. tábori lelkész. Baumgartner Alán dr. házgodnok lett. Bajára Cser Cézár újmisé, Budapestre a Bernardiumba Véghelyi Zoltán újmisé, a sz. Imre-főgimnáziumba Koronczy Teofil Egerből és Csonka György újmisé kerül. Vass Krizosztom Zirczről nagytelevi lelkész lett s Varga Bennó újmisé előszállási s. lelkész.

— **Olvasóinkhoz!** Olyan tartalomú cikkek s tudósítások halmaza miatt, amelyeknek későbbi közlése érdekességük kárával történhetnék, — a mult számunkban megkezdett tárca végét jövő számunkra kellett halasztanunk. Ezért a kényeszerűség okozta mulasztásért a szerzőtől is, olvasóinktól is szives elnézést kérünk.

— **A városi tisztviselők ruhasegélye.** A belügyminiszter értesítette a trvhatóságu s r. t. városokat, hogy tisztviselőik részére ez évre ruhasegélyt folyósít. A segély annyi, mint az állami tisztviselőké.

— **Kirándulás.** A kath. tanítónők országos egyesületének tagjai Veszprémben tartott legkigyakorlatuk és közgyűlésük után szerdán a Balatonra kirándulást tettek. Balatonfüredről gőzhajón Siófokra utaztak, elgyönyörködve a magyar tenger szépségein. Csütörtökön a hajnali vonattal tértek vissza a fővárosba. Itt időzésük alatt hisszük, hogy megszerették városunkat s más alkalommal is felkeresnek bennünket.

— **Új erdőmester.** Esterházy Jenő gróf eddigi ugodi erdőmestere Dufek Pál nyugalmába vonult. Helyébe az ugodi jegyző testvérét Kozlovosky István nevezték ki. Az új erdőmester ez idő szerinti katonai szolgálatot teljesít.

— **Kertünnepély.** A honvédnappok egyik programját képezte a vasárnap délután 4 órakor megtartott kertünnepély is. A leleményesség és szorgos kezek munkája igazi nagyszabású vurszilvá varázsolta a Plosszer-sétányt. Volt ott mindenféle jó étel, ital, virág, confetti- s szerpentincsa és ezer meg ezer jókedvű néző és élvező ember. Nagy keletje volt mindennek, de nem is csoda, hogy még a zöld galyak is elfogytak, hisz annyi friss asszony és leány buzdoklódott, fázadozott friss jókedvvel, hogy mindenki jól érezze magát. Minden sarkon egy-egy banda húzta a szívvidámító nótákat s a szebbnél-szebb melódiák hatása alatt nemcsak a szívek olvadoztak, hanem az ereszények is. Mintha csak Karneval hercege jelent volna meg, olyan tarka-barka tömeg hullámzott fel és alá a liget aljain. Vászárítók, ettek, ittak, sétáltak, sok-sok fillért, koronát gyűjtöttek, adakoztak a szegény árváknak. Igazán nagy elismerés illeti meg a hőlgereket, akik megértő lelkesedéssel vállalt feladatukat mindenki nagy megelégedésére végezték. A különböző sátrak és elárulóhelyeken a következő asszonyok és lányok árul-

tak és segédkeztek: Beóthy Dezsóné, Bokrossy Jenőné, Czeli Sándorné, Csolnoky Mariska, Erdélyi Ignácné, Erdős Béláné, Hangay Gézáné, Kocsuba Emilné, Kukorely Nándorné, Lányi Sándorné, Löffler Jenőné, Pesty Károlyné, Pillitz Arminné, Pintér Aladárné, Popper Sománé, Schandl Gézáné, Schätzler Istvánné, Schiller Samuné, Schlemmer Odónné, Siklósné, Silbersdorff Ferencné, Tenczinger Józsefné, — Angeli Kató, Békeffy Panni, Benacsek Izabellá, Beóthy Katinka, Beivél Inci, Breuer Sári, Czeli Bella, Csapó-nővérek, Csomasz-nővérek, Csiszár-nővérek, Deutsch Mancsi, Gyenes-nővérek, Hangay-nővérek, Haideker Matild, Halmi Klára, Illés Márta, Kőszeghy-nővérek, Kukorely Kató, Löffler-nővérek, Oblatt-nővérek, Parragh-nővérek, Perczel Mária, Robics-nővérek, Répási Mariska, Reé-nővérek, Schiller Ilonka, Schätzler Luci, Steiner Elza, Tóth-nővérek. Dicsérettel kell megemlékeznünk a pompásan sikerült ünnepély rendezéséért a „vigalmi bizottságról. Különösen Kovács, Kálmán és Szabonyi századosokról, akik az előkészületek sokoldalú munkáját fáradhatatlan odaadással végezték.

— **Járásí tüzelfelügyelő.** Dr. Bibó Károly alispán Víz Ferencet, a pápai tüzoltótestület kitűnő parancsnokát a pápai-járás északnyugati kerületére járásí tüzelfelügyelői teendőikkel bizta meg.

— **Élelmezési bizottság gyűlése.** A városi élelmezési bizottság a héten ülést tartott, amelyen dr. Horváth Béla h.-polgármester elnököl. A tanács 1000 drb. birka vásárlására kért és kapott ajánlatot. Az esős időjárás a legelőt megjavította s így remélni lehet, hogy néhány hónap leforgatásával a birkákat javítani s az irtó nyeredő súlytöbblettel olcsóbbítani lehet. Kimérésre csak október felé kerülne sor. Az élelmezési bizottság a birkavásárlást helyeselte s ennek alapján a vezetőség az üzletet megkötötte. Hasonló megbízást adott a bizottság ötven drb. szarvasmarha vásárlására is. — A bizottsági tagok a közönség nevében arra kérték a vezetőséget, hogy a sertésus fejkvótáját emelje, illetve, hogy a hármas tagu családnak 1/4 k.-nál több húst juttasson. A helyettes polgármester szívesen megígérte, hogy számítások után ezt a kívánalmat teljesíti. Valószínű, hogy a mostani háromféle részesedési módozat helyett négyet állapítanak meg. A helyettes polgármester a bizottság kérésére azt is megígérte, hogy a hatósági szék előtt látható csoportosulás megszüntetése végett a zsirkiosztást a husméréstől elválasztja s a vezetőt korábbi üzletnyitásra kötelezi. A hatóság személyes természetű, való esetekkel bizonyított panaszok orvoslását is megígérte. Ha nem lenne sikere, akkor ezzel az ügygel a nyilvánosság előtt foglalkozunk.

— **Hósi halál.** Antal László joghallgató, főhadnagy, a veszprémi főgimnázium jelesen érett-ségített volt növendéke jun. 19-én, amint zászlóalját az olasz fronton ütközete vitte, ellenséges golyótol túlálva súlyosan megsebesült s jun. 22-én hósi halált halt. Temetése 24-én Codroipoban volt. A hős négy év alatt minden fronton megfordult s öt szép kitüntetés tulajdonosa volt. Végtelenül kedves és szimpatikus egyénisége miatt, akivel csak érintkezett, mindenki szerette. A hósi halottban Antal István tekintélyes enyngi birtokos egyetlen fiát, Antal Lajos somlyóvásárhelyi plébános pedig unokacséjt gyászolja. Holttestét a család meghozatja.

— **Erdei ünnepély.** A hajmáskéri cs. és kir. hadifogolytábor altisztejei f. hó 7-én vasárnap d. u. 3 órakor nagyobb szabásu erdei ünnepélyt rendeztek a hadi özegek és árvák alapja javára. Az ünnepély védnökségét Sommer Emilné urhölgy, elnökségét pedig Somogyi Lajos százados vállalta. Belépődíj 2 korona, melyet teljes egészében a jótékony célra fordítanak.

— **A Belvárosi Modern Szinpad vendég-játéka július 3-án a honvédpark után is zsufoit ház előtt folyt le. Műsorukból messze kiemelkedett belső értéke és az előadók játékaik kifogástalan stíluszerűsége miatt Emőd-Reinitz potikus mesejátéka; Lotharingia. Ilosvay Rózi s a svervi porcellánbabá minden törekény báját, gyengéd szépségét és benne a rokokó idők francia nőjének szenvedélyes, de mindig ösztönszerű művészi izléssel tompított formákban nyilatkozó érzelm-világát szinte tökéletes művészetileg ábrázolta. Kitűnő alakítás volt Bánóczy Dezső dr. meissení német munkatársa a német faji érzésnek öntudatnak, patetikus hazaszeretetének ábrázolásával. Ki kell még emelnünk művészi értéke miatt Mészáros Giza két kis alakítását. Harsányi Zoelt „Kisasszony” c. darabjában a nevelő, Poides Imre Láthatatlan**

emberében az asszony szerepét játszotta eleven, a lehetetlenséget is szinte elhithető erővel. Partnerei a sokoldalú s mindig belső értékre törekvő Bánóczy; Bánóczyiné és Pethő Atilla szintén jók voltak. A többi szám legnagyobb része a kabarek bevált receptre készült árujából került ki.

— **Károly-gyermekek nyaraltatása.** A város elhatározta, hogy harminc gyermek nyaraltatásának költségét vállalja. A tanács a gyermekek nyaraltatását a helybeli gyermekmenhely kötelekében kívánja megoldani. Erre vonatkozó ajánlatát s kérelmét már áttette dr. Cseresnyés József igazgatóorvoshoz, aki ennek az ügynek hat vármegyei s három városi trvhatóság területén kormánybiztos. A város az élelmicikkeket természetben bocsátja a menhely rendelkezésére.

— **Tanítógyűlés.** A veszprémi ref. tanító egyesület f. év július hó huszonegyedikén délután Veszprémben, a ref. egyházközség tanácstermében közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A tanító anyagi helyzete: Bott Miklós. 3. Megemlékezés Németh Gerő kártársunkról: Szabó Károly. 4. Értekezés: Tólos József. 5. Pénztári számadás: Gyulyás Ferenc pénztáros. 6. Indítványok.

— **Vármegyei beszerzési csoport.** A „Veszprémvármegyei Általános Tanító Egyesület” elhatározta, hogy megalakítja Veszprémvármegyei (vidéki) Tisztviselők (közalkalmazottak) Beszerzési Csoportját. A vidéken lakó tisztviselők csekély számuknál fogva községenként csoportot nem alakíthatnak és így a központok által kiutalt szükségleti cikkekhez nem juthatnak hozzá. — Szétosztó állomások a nagyobb községekben lesznek. Beléphetnek: tanítók, papok, jegyzők, orvosok, gazdatisztek, erdészek, postások, szóval minden tisztviselő; dijnokok, altisztek, csendőrök, pénzügyőrök és hivatalosalk, tényleges szolgálatban állók és nyugdíjasok. Az alakuló gyűlés f. évi július hó 11-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz Veszprémben, a Korona-szálloda sörcsarnokában. Minden családfo a bejelentett tagok számára való tekintet nélkül egy szavazatot képvisel. Az előzetes költségek fedezésére minden bejelentett személy után egy korona postautalványon az alakuló gyűlés megkezdéséig, Balassa Kálmán ref. igazgató-tanító címére Veszprémben, az aláírási iv pedig Gündör Ferenc kir. s.-tanfelügyelőhöz Veszprémben küldendő. Sokan szükségessé tartják, hogy a „Hangya” szövetkezettel kapcsolatosan alakuljon egy központi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. — A beszerzési csoport alakuló gyűlése után, ha elég jelentkező lesz, azt is megalakítják.

— **A Károly-gyermekek és a galiciaiak.** Zirczen Péter-Pál napján délelőtti négyülés volt, amelyet dr. Magyarász Ferenc plébános hívott össze avégből, hogy illetékes helyen a galiciai menekültek sürgős visszatelepítését kérjék. Zirc községben még mindig 63, a járásban 412 menekült éli világát. Semmit sem dolgoznak, de az ottani szegény lakosok megélhetését módfelett megnehezítik. Dr. Magyarász plébános egy kérvényt terjesztett be, melyet fölül hetvenen irtak alá s melyben kijelentik, hogy noha szives szeretettel várják az ide elhelyezendő 71 „Károly-gyermekek”-et; addig egy osztrák gyermeket sem fogadnak be, amíg az osztrák kormány a galiciaiakat haza nem szállítja.

— **A mozgósínház műsora.** A veszprémi Apolló mozgósínház jövő heti műsora: Ma, vasárnap a *Titkok szövetsége* 4 felvonásos dráma kerül bemutatásra. Hétfőn, szerdán és pénteken nem lesz előadás. Kedden a *Lemondás* c. dráma, csütörtökön pedig az *Egy asszony, három férj* c. 4 felvonásos vígjáték kerül bemutatásra. Szombaton a *Boszu földje* c. 4 felvonásos dráma zárja be a jövő hét műsorát.

— **Szabadságos katonák s polg. hatóságok.** Szókevény s elítélt katonák családjaitól a hadisegélyt megvonják. Szabadságon levő legénységi állományu egyének emiatt a polg. hatóságokkal kihívó magatartást tanusítanak, őket okozván a hadisegély megvonásáért. A pozsonyi m. kir. honvédkerület parancsnoksága rendeletet adott ki s meghagyja, hogy a szabadságos katonák hadifioz illő viselkedést tanusítsanak, fenyegetéstől, tetlegességtől tartózkodjanak. A rendelet ellen vétőket azonnal bevonultatják s börtönbüntetéssel sújtják. Ezt a rendeletet utasításával együtt az alispán közzétette a vármegyei hiv. lapban.

— **Pápa város dicsérete.** Magyaróvár rendezett tanácsu városá alakult át. Vezető férfiai az új város szabályrendeletének alapjául Pápa város szervezési szabályrendeletét ajánlották.

— **Zenemű.** Lengyel László Béla, az új devecseri kántortanítónak „*Három szál fehérszegfű*” címen három hangulatosa magyar dala jelent meg Rózsavölgyi és Társa kiadásában. Kapható Veszprémben Fodor F. kereskedésében. Ára 4 K.

— **Dohányjegy.** Pápa város tanácsa be-hozza a dohányjegyet az úzerkedés és visszavétel miatt. Minden 18 éven felüli férfi, aki állandóan Pápán tartózkodik, minden dohányszétosztáshoz egy utalványra tarthat igényt. Ezen fel lesz tüntetve az igényjogosult neve, továbbá azon dohánykísáros neve, akitől illetményét feltétlenül és minden körülmények között meg kell kapnia, valamint azon szivar, pipadohány, cigarettadohány vagy cigaretta mennyisége is, mely szétosztásból egyenként jut. Az utalványokat az élelmezési iroda hozza forgalomba, 20 fillér kezelési költség ellenében. A dohánykísáros a dohánygyártmányt csakis a város utalványára adhatja el. Ellenőrzés végett a kísáros köteles a nagyrustól kapott jegyzéket minden beszerzés után a tanácsnak bemutatni. A városi hatóság a dohánynagyáros bejelentése s az előbb emiített jegyek bemutatása alapján utalja ki a dohánygyártmányt. A szabályok ellen vétő árustól az engedélyt megvonják. Ha egy árus sem maradna, akkor a dohánycikkeket a város árusítja.

— **Szarvasmarha rekvirálás.** A harmadik szarvasmarha rekvirálásnál Veszprémre 24 marhat róttak ki. A gazdák gyűlést tartottak s elhatározták, hogy az állatokat vásáron megszerzik s a maximális és a forgalmi-ár közti különbözet önnönmagukra, állataik súlymennyiségének arányában kivetik. A hatóság ezt a javaslatot megoldási módozatnak nem ismerte el. A gyűlés határozatát azért átküldte a gazdákör vezetőségének. Ha a tervezett megoldás nem sikerül, akkor a rekvirálást az előző eljárás szerint fogatosítják.

— **Tüzifák.** A tisztviselők tűzifabeszerzési csoportjának a város a veszprémi püspökségtől vásárolt 580 úrköbméter tűzifát átengedte. Ebből a tűzifából minden veszprémi lakos kaphat. Jelentkezni lehet Gündör Ferenc kir. s.-tanfelügyelőnél (jeruzsálemhegyi ovoda) naponta d. u. 1—2 óráig. Most kevert (cser-, bükk-, gyertyánfa) dorongtá kerül kiosztásra. A fa a veszprémi vasuti állomáson megtekinthető. Egy úrköbméter ára a rakodóhelyen 60 korona.

— **Cukor.** Még mindig késik. A hatóság úgy segítette a bajon, hogy a tartalékokat szétosztatta. Akiéket jutott, azok megkapták a részüket, a többiek várhatnak. Ugy halljuk, hogy a gyár elindította már a befőzési cukrot is. Jó lett volna légivasutra bizni, hamarabb ideérne.

— **Cipő.** A városi közlelmezési hivatal egyre gyűjti a cipőre jelentkezőket. A város u. is a bőrt néhány cipészparanosk altalta ki, akik az új cipőre jelentkezőket sorrendben szolgálgják ki. A városi talpaló is készít új cipőket. A jegyeket csak akkor adják ki, ha a jelentkezők igényjogsultságát a népruházati kirendeltség felülvizsgálta. E hivatal vezetője Bokrossy Jenő v. főmérnök.

— **Zöldség.** Az esőzés ugylátszik hajja a zöldséget. Pénteken már a szerződéses pápavideki uradalomból is szállítottak nagyobb mennyiséget. A piacon adták el, nagy keresletnek örvendő minden zeme, darabja. Volt is érte könyökverseny. Ujabbon egy vagon zöldséget küld ez a Gestettler Jenő-féle bergzadaság. A város, hogy az eladást megkönnyítse, az alapítványi épület egyik helyiségét, mely a piactéren nyílik, szándékozik megszerezni az elárusítás helyéül.

— **Közös szérű.** Veszprémben a kisczadák két szérűre takarodnak. A nagyobb gazdaságok most is saját szérűkerijüket használhatják. A szérűket éjjel-nappal őrzik. A város katonai segítséget óhajt erre igénybe venni, mert a polgári épkézláb emberek az aratási s cseplési munkánál van égető szükség.

— **Rum és szesz.** A kormány 40 ezer hl. szeszt utalt ki polgári fogyasztásra a törvényhatóságoknak. Ebből 40 %-os rumot készítenek s egy bizottság osztja ki. Az előállított rum egynegyedét beszerzési csoportok, szövetkezetek s munkásszállási intézmények kapják. Egynegyedét a korlátolt italmérők, kétnegyedét pedig a korlátlan italmérők közt osztják ki.

— **Állategészségügy.** Május hónapban a hasznos háziállatok egészségi állapota kedvező volt. Az egész vármegye területén mindössze három községben állapítottak meg ragadó állatbetegséget. És pedig ebveszettséget Balatonfőkaján, sertésorvancot Borzaváron és Tótvázyonyban.

— **Derék község.** Bakonytamási község is önként ajánlott föl gabonát, hogy a katonai rekvirálást elkerülje. Most a község *Fadgyas Gyula* jegyző indítványára elhatározta, hogy a felajánlott gabona árát a község hős halottjainak emlékéért megőrökítendő mű javára fordítja. Az ilyen szép tett minden dicséret szónál szebben beszél.

— **Olcsóbbá teszik a fehéreműtisztítást.** Az Orsz. Árvizsgáló Hivatal utasította a gőzmosógépek szövetségét, hogy olcsóbb árakat szabjon a fehéreműtisztításra. Az utasításnak már is van hatása, mert a fővárosban alább szállították a mosás árát. Itt az ideje, hogy a veszprémi árvizsgálóbizottság is megalakuljon s egyéb sürgős teendői közé sorolja a helybeli mosodák árainak megvizsgálását is. Az ár is magas, a ruhát is összetépték, holott a beszerzés majdnem lehetetlen.

— **Rendőrbíróság a Balaton mentén.** A kormány leakarja törni a horribilis ételárakat a balatoni fürdőkben. A következő, példaképpen közölt árak ki is hívják a hatalom megtorló intézkedéseit: husleves 1:50, tésztá 4:20, husétel 16, egy adag vaj 3:50, sajt 4, kristályvíz 2:50 korona. Néhol még drágább. Ugy halljuk, hogy a közéletmezesi miniszter tárgyalást folytat a belügyi kormányral rendőrbíróságok felállítása érdekében. A rendőrbíróságok székhelyétől Siófok, Balatonfüred, Keszthely és Fonyód vannak kiszemelve. Persze mindegyiküknek meglesz a maga körzete. Ezek az ádrágitók felett gyorsan és szigorúan intézkednek.

— **Pályázat női gazdasági iskolába.** Az Orsz. Hadigondozó Hivatal középfoke női gazdasági és kertészeti szakiskolában tizenöt internátusi helyre pályázatot hirdet. Az iskolaév szept. 1-én kezdődik. Az intézet Budapesten van. Felvesznek polg. vagy más középiskola hat osztályát végzett s 16-ik életévüket betöltött, középosztályhoz tartozó alkalmas leányokat, első sorban hadiárvaikat s 30 évnél nem idősebb hadiözvegyeket. A tanulmány három éves. Elvégzése után a tanulók kertész-oklevelet kapnak. Benniakóul felvett árva s hadiözvegyek felvétele, oktatása elttartása vagyontalanság esetében ingyenes. A pályázati feltételek megtalálhatók a hiv. lap jun. 19-iki számában s Veszprémben a városházán kifüggesztett hirdetésben. Felvilágosítást ad a Hadigondozó veszprémi népjódoja is a vármegyeházában.

— **Fürdők versenye.** Manapság nem abban versenyeznek a fürdőhelyek egymással, hogy a közönség kényalmait minél teljesebben kielégíthessék, hanem a drágaságban. A balatoni fürdők között ebben a hirhedségben Siófok vezet, vizi-tornyának magasságával megelőzve ételárban Balatonfüredet is. A lapok ezt annak tulajdonítják, hogy a balatonfüredi *főszolgabíró* ellenőrzi az árakat. Hát Siófokon?

— **Menürendszer.** Azt hirdetik a fővárosi újságok, hogy országszerte életbe léptetik a vendéglőkben a kötelező menürendszert. Vége lesz tehát a több fogásból álló lakmározásnak, amelyet persze csak a hadigazdagok zsebe fedezhetett. A rendelet büntető szankcióval lesz ellátva. A vendéglői kosztosok szívesen várják ez érát, amelyben bizonyára az árakat is mérsékelik. A rendelet hatályát a fürdőkre is kiterjesztik. Egyes városokban, pl. Kaposváron már a képviselőtestület szorgalmazza a menürendszer behozatalát.

— **Parádés kocsisöltőny** művészi kivitelben *kalappal együtt* eladó Németh Károly szabóüzletében Veszprémben a Korona-szálló átellenében.

Dr. Pajzs-Szanatorium Székesfehérvár, Zichy-liget. Sebészeti, szülészeti és belgyógyászati betegnek. Röntgen, szander és vizgyógyintézet. Orvosi, vegyi és bakteriológiai laboratórium. Vervizsgálatok.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Nyugalomra. Alkonyatkor. Nem közölhetők.

Egy modern ház

4 lakással, egy különálló műhelyépület, gyümölcsös és konyhakerttel s 1 hold termőfölddel ZIRCZEN, Deák Ferenc-utca 196. sz., családi okok miatt eladó. Bővebbet özv. WETZL JÁNOSNÉ Zircz.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Galambos József uradalmi cseléd és Hadnagy Terézia fia István r. k. — Stefanics István cipészsegéd és Sebestyén Klára leánya Ilona ref. — Csiger Erzsébet háztartásbeli leánya Erzsébet ref. — Postás Gyula fodrászparos és Vesztróczy Gizella fia János Béla László r. k. — Szabó János földmives és Horvát Mária fia Gyula r. k. — Czicza Imre földmives és Horváth Anna fia Imre r. k.

Halálozás.

Hősi halált halt katonák.

1917. jun. 27. Ökrös Zsigmond népf. a m. kir. 29. gy.-e.-ben ref. 19 éves. — 1917. aug. 27. Szóják János népf. a cs. és kir. 4. vartüzérezredben r. k. 21 éves. — 1918. febr. 11. Lázár István népf. a m. k. 7. tábori ágyuzezredben r. k. 18 éves. — Morgai Erzsébet Mária r. k. 4 éves. — Kocsár János földmives r. k. 16 éves. — Csóka Lajos r. k. 4 éves. — Dobánszky Mária r. k. 11 hónapos. — Galambos István r. k. 16 napos. — Görzsönyi Józsefné Piller Rozália napszámosnő r. k. 63 éves.

Házasság.

Feitinger György kocsis r. k. és Varga Anna (özv.) r. k. — Jámbor József máv. hivatalnok r. k. és Bognár Izabella Mária tornatanárnő r. k.

Uj és használt fegyvereket,

pisztolyokat ad és vesz,

javitásokat Szemerey János fogad fégyverkereskedő, Veszprém

3 szobás ház nagy kerttel eladó. Bővebbet: Cser Juliánna Veszprém, Komakut-tér 3. sz. a.

Veszek

mézet, viaszkot

kisebb-nagyobb tételekben;

továbbá

füstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, VESZPRÉM.

Egy jó családból való fiut lakatos tanoncnak felvesz FATA JÁNOS lakatosmester. Veszprém, Béla-utca 1. sz.

Viszketeg

és minden-nemű bőrbaj, ugymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és egyuttal a leggyorsabban ható háziszser a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely 9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor. Készíti: GERŐ SÁNDOR gyógyszerész Nagykovács. Veszprémben kapható:

Czermak Lipót, Földes Lajos, Incze Kálmán és Kocsuba Emil gyógyszerészárában.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnikai legremekőbb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Van szerencsém a nagy-érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

KALAPOS-üzletemet

Rákóczi-téren, a régi Kéz Vilmos-féle bolt helyiségében megnyitottam. — Elvállalom férfi- és női kalapok javítását, valamint festését is.

Götzenberger Lajos.

Eladó ház.

Veszprémben, a Toborzó-utca 12. számú ház eladó.

PESTI és SZEMERÉY

kereskedelmi irodája (Veszprém, ^{Gizella-tér 2.}) hirdetősei.

Jó forgalmu hentes- és mészáros-üzlet teljes felszereléssel, házzal eladó.

Nagyforgalmu vendéglő házzal, bolttal, teljes felszereléssel *azonnal átvehető.*

Gazdálkodónak alkalmas ház 3 és 2 szoba, 2 konyha, istálló, félszer, disznóólak, nagy udvar, bent a városban jutányosan eladó.

Árpád-utcában kis ház 4200 koronáért eladó.

Sárkuta mellett szép birtok: 9 hold gyümölcsös szőlővel, lucernással, 3 szoba, konyha, 2 pince, 6 állatra istálló, pajta és disznózállással jutányosan eladó.

Almádiban 1800 □-öt szőlő, 2 szoba, konyha, verandás birtok kuttal, idei termésrel, felszereléssel hamarosan eladó.

Hosszu-utcában jó forgalmu helyen levő ház, 1 bolt, 2 szoba, konyha, kamara, pince és műhelyekkel előnyös árban, elutazás miatt eladó.

Decimál mérleg egy 400 és egy 500 kgr.-ig hitelesítve, — 1 szelelő rosta, — 2 árpakoptató, — 3 iróasztal, — 1 álló iróasztal és 1 iratszékény jutányosan eladó.

Egy Wertheim-szekerény eladó.

Nagy ház 6 lakással, vendéglővel, tekepálya és verandával sürgősen eladó.

Almádiban, Öreghegyen a vasut mellett 3/4 holdas szőlős villával jutányosan eladó.

Írógép és Wertheim-szekerény megvételre kerestetik.

Mosoda jóforgalmu, teljes felszereléssel, festészeti anyaggal *sürgősen eladó.*

Kossuth Lajos-utcában 5 szoba mellékhelyiségekkel, raktárakkal levő új ház eladó.

Kőép-utcában egy ház, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 előszoba, 2 pince, 4 kamra s nagy udvarral sürgősen eladó.

Hosszu-utcában nagy területen álló 5 szoba, 2 konyha, cselédszoba 2 nagy műhely, 1 raktár, 2 félszer és pincéből álló jó karban levő ház eladó. Vízvezeték, villany bevezetve.

Talajművelő részv.-társasági, Veszprémi és Veszprémmezei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Iskolaszerek Rajzszerék Papírok

s minden e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerézhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rakóczy-ter 3. (Saját ház) Telefon 93.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizománya.

Minden iskolában haszná-
lható tankönyvek
raktáron vannak, illetve
általa beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

NÉMETH KÁROLY

polgári és katonai szabó
VESZPRÉM,

a „Korona“-szálloda átellenében.

Készíték a szakmába vágó mindenféle munkát. Használt ruhákat becserelek és azokat kijavítva, ismét eladom. Továbbá a Karádi-féle 40 éven át fenn-tartott jehírű VARRÓGÉP-ÜZLETET gépekkel és alkatrészekkel együtt át-vettem és azokat tovább árusítom. — Használt gépeket becserelek, javításokat elfogadok. — Gépeket rövidebb vagy hosszabb időre használatra kikölcsönözök.

Veszek

arájajlattal:

füstölt szalonnát,
és sonkát, mézet,
sárgaviaszt, almát
s egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Póter.)

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKÁT jó erős kivitelben készíték. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Most kapható!

Hazai és külföldi
Pezsgők
Borok
Likőrök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Délgyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek Tea, Ecet, Gyufa

„Haj“ védjegyű Ruhafestékek

A legmegbízhatóbb
Mauthner-féle magvak

Fegyverek és vadászati cikkek

16-os Lancaster-töltények.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan elintéztetnek.

PUNKA F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek kereskedése **VESZPRÉM** Gizella-ter 1
Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 fűszer és 2 udvar. — Az utcáfelőli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Délgyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsök

KONZERVEK

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-tisztelt közönséget értesíteni, hogy **Veszprémben, Buhim-utca 2. sz. alatt**

Parkettázó műhelyt

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint új parketta lerakást, régi parketta feltisztítást. Vidékei levélbeni meghívásra személyesen megjelenek, vagy kívánatra árajánlattal szolgállok.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,

valamint régi butorok átjavítását is elvállalom.

A m. t. közönség szives pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •